

# Mahjas Weefis.

Ar pascha wifuschepliga augsta Keisara wehlešanu.

28. gada-

gahjums.



Mahjas Weefis isnahk weentis pa nedetu.

Maksa ar peesuhstifšanu par pasi:  
Ar Beelikumu: par gadu 2 r. 35 L.  
Ar Beelikumu: par gadu 1 " 60 "  
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "  
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa ar peesuhstifšanu Rīgā:  
Ar Beelikumu: par gadu 1 r. 75 L.  
Ar Beelikumu: par gadu 1 " — "  
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "  
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel isdota sestdeenam no plkst. 10. jektet.

Maksa par sludināšanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petir)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eentim, maksa 8 lap.

Redakcija un ekspedija Rīgā, Ernst Plates bilschu- un gramatu-bru-latavā un burku-leetuvē pce Pehtera basnijas.

Nahditajs. Jaunatāhs finans. — Telegrafa finans. Gelfshemes finans: Rīga. No Kostinu meestina. No Kurfemes gubernas pasta pahrvaldneesa. No Wentmales. N Wentpils u. t. pr. Maflawa. Kersona. Lublina. Pleflawa. Noworschewa. N Mogilewas gubernas. Tscherkaslas aprintis. — A h r s e m e s f i n a s: Politikas pahrstatts. Wahzija. Italijs. — Kur paleel muhsu grafchi? — Latweeschu dshwe Deenwidus-Kreewija. — P e l i k u m ā: Jauna-gada natts. Zukur-pupe.

## Jaunatāhs finans.

**Rīga.** Zetortdeenu ledus Daugavā sahla kustetes, tagad ledus gabali stipri sablihweju-schees stahw. Uhdens deesgan augstu pazeh-lees, Jelgawas schofeja pee Rīgas pahrpluh-duse, wezais dselszeka dambis, no Tornakalna us Jelgawas Ahr-Rīgu, weenā weetā no straumes isskalots. Pee Kahrta sluhsehahm strahda ar ramahm, fashinahm un smilshu maišem, lai waretu sluhshas apstiprinat.

**Benefizes konzerts.** Schis mehnesis ir Mi-dsineekeem bagats ar konzertehm. Scho swebtdeenu, 10. aprīlī, Rīg. Latw. beedribā buhs benefizes konzerts muhsu Rīg. Latw. teatra kapelmeistara (musikas wadonim) Lui Wolkert kungam, kas jaw gadeem ar faweem mahklas publineem teatra apmekletajeem jaukus musikas baidijumus sagahdajis. Teatra un musikas draugi nelawesees atnahkt us scho benefizes koncertu, kas zaur fawu pla-schumu un pilnigumu, loti jauku wakarū apjola. Turejam par fawu peenahkumu, muhsu lasitajus usmanigus darit us scho koncertu.

**Widsemes ritterschaftes ahrlahrtigais kon-wents** flehgtis 5. aprīlī.

**Rīgas preekschpilschta sawstarpigās ugunš-opydroshinaschanas** beedribas general-sapulze, kas us 20. aprīlī safaukta, buhschot, tā „Rīg. Ztg.“ stahsta, schoreis peezi waldes lozektli jazek. No lihdschinnigeem waldes lo-zekteem esot diwi nomiruschi, diweem gadi aplahrt un beedribas preekschneeks atlahpees no amata. Ari beedribas laseeris, kas tagad nahk pahrwehleshanā, negribot wairs amata peenemt.

**Telefons tā palihgs pee blehschu faterschanas.** „Ztg. f. St. u. L.“ raksta, ka firma Antons Bajens pehdejā laikā eerihkojuse 7 telefona wadus, no kureem diwejeem tas usdewums, faweenot abus Daugawas tiltu galus. Weens no scheem wadeem ihstā briedi israhdijahs par jo derigu. Kad wadi nupat bij gatawi un braukshana pa Daugawas ledū leegta, lahdi polizijas eerehdni bes elpas atsteigu-schees pee dselstiltā, prasidami, waj tahds un tahds wihrs, tā un tā gehrbees fuhrmani

naw pahrbrauzis par tiltu. Naudas faneh-mejs atteiza, ka nupat tas notizis, pee tam rahdidams us fuhrmani tilta widū. Gerehdni jaw gribeja greestees atpakal, kad naudas fanehmejs peesteidsahs pee telefona un tilta otrā galā lika apturet mineto fuhrmani ar wifu brauzeju. Tā tad notika, ka polizijas eerehdneem, kuri bij peerunati drusku pagai-dit, briedim wehlat wareja sinot, ka behglis apzeetinats. Wīnu isbriedneschanahs bij jo leela, tadeht ka nesinaja, ka telefons nemts palihgā. It meerigi tee nu pahrgahja par tiltu un tur fanehma tapat isbriedneschos blehdi.

**Schihdu kommisija,** kuras preekschneeks bija nelaitis Makows, tagad tā „Mosk. Wedom.“ dsirdejuschas, par presidentu esot eezelts grafs P. A. Schuwalows.

**Rahdi Kreewijas pawalstneeki,** kas no 1873. lihds 1875 gadam ufturejahs Florenzē un Neapelē, bija salafjuschi 1620 rublu leelu kapitalu, deht premijas dibinaschanas us geheimrata Botkina wahrdu, par peeminu, ka Botkinam bija laimejees no gruhdas sli-mibas jahrstet leelknasu Ironamantineeku, tagadejo augsto Keisaru. Tagad scha dibi-najuma statuti tikuschi apstiprinati. Premija tiks isdota ik gadus 27. aprīlī, tā Botkina 25 gadu jubileja deenā, weenam no kara-medizinas akademijas studenteem, par labakeem darbeem eekschejo slihibu jautajumā.

**No Anglijas** atnahkuse fina, ka Jhru fe-neeschu fepenā galwa, tā nosauktais Nr. 1, wispirms flehpees Seemeku-Amerikā un tad aishedhsis us Mehiku. Tagad is Londones sino, ka 4 Anglu fepenees polizisti aishbrau-luschi us Mehiku tur usmeklet Nr. 1.

Weens no sieplaweem Jenikfa dahrsā, wahrda Bredi, ir noteesats us nahwi. Par wina teesafschanu tagad teel dotas schahdas finans. Zaur krona leezineeku un zitu leezineeku isteikumeem peerahdits, ka ihpaschi Bredi bija tas, kas Jenikfa dahrsā nogali-najis Jhru leetu ministri lordu Kawendischu un wina palihgu Borku. Bredi, kopā ar oturu, wahrda D'Gelli wispirms ar duntshchem usbrukuschi Borkam, kas no duhreneem tuhlt pakritis gar semi. Lords Kawendischs, ku-

ram nekahdu eerotschu klahk nebija, itis sieplawahm ar leetus-schirmi un Bredi pehz tam metees Kawendischam wirsū un nogali-najis ari wīnu ar daudis duhreneem. Gekam sieplawas aisteiguschees projam, Bredi pa-manijis, ka Borks, gar semi gule dams, wehl drusku kusetees un elpojis; Bredi tadeht peeskrehjis tam klahk un leelakas droshibas deht winam wehl ar dunzi pahrgreesis rihkli. Aweem sieplaweem wehl bijuschi lihds 2 palihgi, kureem newajadsejis ar paschu rokahm pee-daltees pee sieplawibas. Weens no scheem palihgeem ir tagadejis kromu leezineeks Kwarejs, kas redsejis wīnu notikumu pahri folu tah-kumā ar pascha azim. Tapat ari kutscheeris Kawanags, kas atwedis sieplawas lihds siep-lawibas weetai, no sawas bukas wīnu redsejis. Kawanags ari peenemts par krona leezineeku.

**Amsterdama.** Hollandijas ministru pahr-grosiba, tā is Haagas teel sinots, ir beigu-sehs. Par ministru preekschneeku un finans-ministri eezelts Dr. Heemsterks; par ahr-leetu ministri — grafs wan Zuylen; par kara-leetu ministri — Weijel; par juhras leetu ministri — wize-admirals de Haas; par eekschleetu ministri — wan Kuyf; par justizes ministri de Willebois u. t. pr.

## Telegrafa finans.

**Peterburgā,** 8. aprīlī. Leuchtenbergas herzogene Terese, Leuchtenbergas herzoga Georga Maksimilianowitscha laulatā drau-dsene 7. aprīlī wakarā nomiruse.

**Peterburgā,** 8. aprīlī. „Waldbas Weht-nesis“ issino eesuhdsibas-aktu tā ari spreedumu beidsamā politiskā prahwā. Pehz ta tika us nahwi zaur pakahrschahu noteesati: Bogdanowitschs un peezi ziti apsuhsdsetee, us wifa muhscha strahpes darba diwi personas, us strahpes darba no 15 lihds 20 gadi de-winas personas; pee tshetrahm personahm no beidsamahs schkiras teesas eesazija, lai luhdsahs Wisaugstako apschehloschahu.

**Kasanē,** 7. aprīlī. Us Wolgas seelupes ledus eeschana ir mehrena. Kā paredsams, tad 10. aprīlī twaitoni no Wischni-Nowgo-rodas atbrauks us Kasani.

## Geschiedenis van.

Ahrfahrtigs Widsemes ritterschafes konwent's atklat's 31. martā plkst. 1 pehz pusdeenās.

No Widsemes pasta pahrwaldneeka schejeenes laikratsteem peesuhit's plaschaks issinōjums, kuras schahdi nosazijumi:

Korespondenziju peenemšana un isdosšana, kā ari wehstuku marķu, stempelluwertu un korespondenziju lahrschu pahrdosšana schahdās deenās nenotiks neweenā pastu eestahde: Keisara un Keisareenes Majestetu dšimschanas, Jaungada, Trijkungu, pirmā un otrā Veeldeenu, pirmā Wasaras swebtku un pirmā Seemas swebtku deenā. Turpretim Swetschu, Marijas pasludinaschanas, treschā Veeldeenas, Debess braukschanas, Kristus apskaidroschanas, Marijas peedšimschanas, Marijas Debess braukschanas, Krusta paugstinaschanas, otrā Seemas swebtku deenā, un wifās swebtdeenās korespondenziju peenemšana un isdosšana, kā ari wehstuku marķu, stempelluwertu un korespondenziju lahrschu pahrdosšana Rigas gubernas pasta kantori notiks no plkst. 11 rihtā lihds plkst. 2 pehz pusdeenās, bet schejeenes pilsehtu pastu nodalās un aprinku pastu kantors, nodalās un stazijās no plkst. 11 rihtā lihds plkst. 1 pehz pusdeenās; wifās zitās deenās paleef lihdschiniga lahrtiba. Schee nosazijumi jaw stahsees spehla ar scha gada 3. aprili; pee tam ja-egaume, ka pehz augschmineta laika notezeschanas nelahdi publikas pagehrejumi netiks eewehroti. Bet pastu issuhitichana zaur schahdu laika aprobeschschanu nelahdā sinā nezeetih's, bet notiks tapat kā lihds schim.

Sw. Jahna basnija tiks riht, puhpotu swebtdeenā, 10. aprili, pulkstien 6 wakara, garigs konzerts, Latweeschu Walter skolai par labu, isrihtots. Kad mehs par scho rihtdeenās labdarigo isrihtojumu, kas pagahjuschā gadā tiklab fawds uswedumd's kā eenahkumā til jauki isdewah's, tē jaw eepreel'schus kahdus wahrdus peeminam, tad tas noteel til ween tadeht, ka zaur scha isgahdajuma labumu tuwaku isskaidroschschanu pee apmekletajeem wehlamees us to wehl jo leelaku labpatil'schschanu zilāt; ka mehs zaur to wehlejamies pee leelaka apmekletaju pulka ari prahtu pazelt us scha baudijuma daudspusigaku, augstaku fajuschschanu. Zil waja-dšiga schi Latweeschu skola mums bija, to gan it labi sinasim; bet ka wina wifd's fawds darbds lihds schim israhdiujeh's ari par itin derigu, to ari newaram wis leegt. Tāpat tee aprehkini, ko zeen. mahzitajs R. Walter lgs il pusgabus par scho skolu zaur awisehm issludina, koti peerahda tos publi-nus un to apdomibu, ar ko schi eestahde no dibinataja, mineta mahzitaja, un no skolotaja J. Dsolin lga top ustureta. Bet zil augsti un lahrtigi schee publini pee schih's skolas weizinaschanas ari usluhtojami, til koti wjadšiga tē wehl ir ari winas materialigas pufes pazel'schana. Ar noluhku us skolahm gan war latra wairak attihstijeh's tauta, latra winas fadraudse, pagehret, lai schih's eestahdes wadoni to pazel derigds mahzibas panahkumd's; bet materialigā sinā schih's weetas usturet, peenahkaks fadraudsehm paschahm. Schis swarigais usdewums mums tapehz ari usleek to jauko peenahkumu, rihtdeenās garigo konzertu — augschā minetai

skolai par labu — ar labahm wehleschannahm it pilnigi apmeklet. Tomehr neween minetai skolai schis isrihtojums nahl par labu, bet ari schini konzertā paschā atrodam Jahna draudses dšihwes pazilascchanu us kopigeem darbeem, us augstakeem noluhkeem un zaurkerigaku jaukprahhibu. Bes tam zaur schahdeem rihtojumeem top wehl it ihpaschi kreetni pazelta un isgihstota muhsu basnijas dšeedaschana un musika. Jo it kā basnijas jaukee altari un bildes zaur sawu krahsu skaitumu un mahklu muhsu azis eepreezina un muhsu juschanas pazila, tapat ari pazelta, isgihstota basnijas dšeedaschana zaur sawu dšili aismenoscho melodiju, augstu harmoniju-lahpschlu wareni jauku isflanu muhsu garu un prahtu tā pazila, ka mehs gribot negribot padodamees augstakeem noluhkeem, augstakai un zaurkerigakai firds un prahta isgihstibai. Bet tapat weena kā otra schē peemineta leeta war ar labeem panahkumeem tikt zelta til ween zaur fadraudses, zaur publikas stipru peedalischanos un kreetnās wehribas un usmanibas dahwaschannu. Schejeenes Wahzu basnijas noteel weens un otris lihdsigs konzerta-rihtojums, tee wif top zeeniti un apmekleti; mehs tē isredsam scho Wahzu draudschu attihstibu un fapraschschanu us tahdeem jauki-derigeem isgahdajumeem. Lai tad nu riht, zaur mineta konzerta stipru apmekleschschanu, peerahdam, ka ari muhsu Latweeschu Jahna draudse un Latweeschu publika ir attihstita, tā ka ir wina naw wis weenaldšiga waj nefapratiga pret schahdeem isrihtojumeem, — un tas tad mums eenestu godu un labus augus, — un leetai paschā ari labu wehsmi. Do zerešim. — a — s.

Muhsu krogu. Preeksch kahda laika faweem lasitajeem pasneedam rakstu is „Mit. Ztgas“ par muhsu krogeem, tagad atrodam rakstu „muhsu krogu“ no G. v. Numers Jdwe eekich „Balt. Wochenschrift“. Us muhsu krogeem sishmedamees minetais raksts šlan tā: Schini (Jdwes) apgabalā 2 lihds 3 werstju tahkumā, no A. weefnijas lihds B. krogam skaitot, atronah's 5 lolaki, kur wifabi dšehreeni lihds ar ziteem dšihwes spirdsinatajeem teel pahrdoti. Schih's 5 eetaises maksā par gadu wairak nēka 6000 rubtu. Zil scheem krogeem skaidras pelnas un zil isdoschschanu par patentehm un zitahm krogu wjadšibahm, tas sinams, naw skaidri nosakams, tomehr droshi peenemams, ka suma buhs prahwa, tadeht gan noprotams, zil scheem krogeem wjadsetu pretschu pahrdot, lai tahdu leelu renti war isdših't, patentes aismaksat, paschu usturu eeguh't un ari kahdu pelnas daku atlizinat. Schēllah't ari peeminams, ka weens no schejeenes krogereem, kas wairak gadu no weetas krogu tura, few wairak tuhstoschu mantas eekrahjis; pee lam gan naw ja-aismirst, ka krogu rente eefahkuma gadd's bijuse daud's lehtaka.

Bateesiba gan ir, ka meestinam, ap kuru schee krogu atronah's, ir deefgan dšihwa labibas un linu tirgoschschana un ka draudses-teeša schē tura sawu sehdekli, tā ka ari no tahkakeem apgabaleem weefi pee scheem krogeem kalasah's. Tomehr schi buhschana newar buht no leela swara, jo Zgaumu brauzeji, kas schē pa leelakai dakai prezes wada, daud's nedser, us zeta buhdami, tā ka krodšineekeem no wineem newar daud's pelnas atleht. Wairak pelnas atleht's no teem, kas labibu jeb linus

pahrdewusch'i, tapat ari no teem, kas draudses teesu apmekle. Veels pulks aktu (teešas rakstu), kas latrā teešas deenā ja-isspreesch, padara par wjadšigu, ka leelaka daka no apstelletem leezineekeem dabuhn wairak stundu gaidit. Kur lai nu zitur gaidischanas laiku pawada, ja ne krogā? Un kalabad semneeks, 25 lihds 30 werstes atbrauzis, lai neno-eet krogā eepasih'tees ar faweem tauteescheem isziteem apgabaleem? Tur atrod ar wiseem funeem rihtitus padoma-dewejus teešas leetas. Jeb kahds weefis nahl is Rigas un fina smukas leetas pastahstīt, kā schur tur dedšis un kahdus labus padomus war isawisehm smeltees. Laiks krogā neween patihlami, bet ari derigi teel pawadits. Ka krodšineeks tahdus weefus labprah't eeranga, ir pat's par fewi protams, bet waj teešnesis teešas, jeb muishas ihpaschneeks mahjās ari buhs par to laimigi, ko Anšis un Pehteris krogā mahzijees, tas ir zits jantajums.

Kad ari draudses teešas prahwineeki eewehrojumu daku no krogu rentes palihds maksat (proti zaur faweem tehrineem), tad tomehr naw domajams, ka wini, proti tee prahwineeki, til daud's patehreh's, ka atliksees krodšineekeem 6000 un wairak rubtu pelnas. Lai schahdu pelnu waretu panah't, tur wjadsehs wehl zitu tehrataju (tehrmanu). No kureenas gan tee nahl?

Muhsu literati (mahzitee wihri), kaufmani un muishneeki nemeht's krogds balletees, tā tad til tee weenige tehrataji paleef semneeki, un tapehz nebuhtu aplam spreesis, kad fazitu: tas fainneeks, pusgraubneeks un kalps, kas domā, ka winam no liktena wolemt's, buht nabagam un nefasneegt to, ko wina laiminsch sem tahdeem pascheem apstalleem fashneedšis, — bet taisnibu fakot deefgan atlizinina preeksch lahrschu spehleschanas un dšerschanas u. t. pr. un tapehz preeksch zitahm dšihwes wjadšibahm koti mas patura.

Schos wahrdus wehl waretu til tahtu issteept, ka peemehrigi masaka eedšihwotaju daka ir ta, kas tahdu leelu nodoschschanu maksā, jo ar mineteem peezeem krogeem schi leeta wehl naw nobeigta. Bes krogeem tur atronah's tā nosauzama wihnu-bode, kuras ihpaschneeks ari grib dšihwot un apgabalā, lam defmit werstes zaurmeh'rā, wehl atronah's septini lihds astoneem krogeem, par kureem ari rentes un patentes jafamaksā un kuru turetaji ari ir deefgan pahrtikuschi laudis.

Kad gar schahdeem krogeem garam brauz, tad koti reti atgadah's, ka krogu preekschschaweeta buhs tuh'scha; turpreti il reijas tur atrod peeseetu nodših'tu firdšinu, nolahruschu galwu un aif aukstuma trihjoschu, lamehr wina ihpaschneeks krogā miht, lai wehlat ar pah'tagu nabaga lopinam wjadšigo šiltumu peesch'irtu, ko tas mihtaki buhtu fanehmis pee šiles šiltā stalli.

Daud's suhrojah's un schehlojah's par šiltteem laikeem, augstahm nodoschannahm un rentehm, tā ka teešcham buhtu jadoma, ka schahda suhroschahwah's un schehloschana atbalstitos us pilnu pateesibu, bet tas neweenam no scheem suhrotajeem un schehlotajeem ne-eeschahujah's prahtā, aprehkinat, zil leela gan ta suma waretu buht, ko nabaga semneeks krogā notehrē un zil tehrina isnahktu us latru dahlderis semes.

Muhsu dšihwē atronah's daschadi zenteeni, tomehr ir zenteeni, kas pehz lauschu lahrtahm naw šingri sch'irami. Weens no schah-

deem zenteeneem neschabotees buhtu tas, ka froga nebuschannu masinatu, atzeltu.

Waj schahda nebuschannu atzelschana to libdjetu, par to naw jastrihdahs, bet tikai weenteesiga pateesiba peeminama, ka tur, kur nebusch frogi, ari newar pastahwet frogu nebuschana. Schè nu jakerahs pee pamatiga libdjetta.

Tik tauns mans preekschlifums nemas naw fadomats, la tas eefahkumà isflatahs. Es it labi sinu, ka schis preekschlifums naw weegli isdarams, warbuht weetahm pawisam ne-eespehjam, jo daschahm muischahm frogu rentes atmet wisleelalahs eenemschanas.

Bet ja to grib panahkt, tad to bes upu-reem newar. Kad warbuht tas buhtu par gruhtu, scho isdarit toti leela mehra, tad eepreekschu buhtu schà ja-aprobeschojahs:

Slehgt tos ta nofauzamos frogus, kas pateesiba zits nelas naw la panihkuschich schenki.

Es pasihstu schè tuwalà tuwumà, proti 10 werstes aprinki, septinas tahdas eetaifes, kuras zefineeks preeksch sewis un sawa sirga newar dabut usturas. Neds tur ir ta nofauktas „wahzu istabas,“ neds „stedeles“ un gruhti krodineeks buhtu pee tam peedabujams, lai winsch turetu feenu un aufas, kas tik tahdeem weeseem nahktu par labu, kas pehz wina brandwihna un alus butelehm nekahro. Schahdas alas tik preeksch tam waretu buht, kur wisi froga nelahgumi jaweenojahs, bet nemas sawam mehrikim nekalso, buht zefineekeem par usturas weetu.

Schahdus frogus isnihzinadami isnihzinatu schenkus pee mums uf semehm. Sinams leelajeem krogeem japaleef, kas preeksch zefineekeem eetaifiti, jo dauds zeku un mas un dahrgu pastasirgu deht zetotajeem jabrauz ar paschu sirgeem un tur ir wajadsigas weetahs, kur zetotajs ar sawu sirgu atrod peenahzigu usturu un apkopibu.

Kad masee frogi, kas tikai ir schenki, tiktu flehgti, tad jaw dauds buhtu panahkt, jo tee no muhsu semneekeem, kas kahdas stundas mehds frogà pawabit, paliktu mahjäs, ja wineem wairak werstju tabtu buhtu ja-eet jeb jabrauz, lai waretu frogu sawneegt.

Es ari domaju, ka tee, kas schos frogus uf renti isdod, frogus flehgdami leelu flahdi nezeestu, jo wimu rentneeki un kalpi paliktu pahrtikuschi, froga tehriu uftaupidami — un kur tad wehl panahkums tikliga fina.

Tà par peemehru 1882. gadà bija planati raschojumi un par teem pat wehl masaku zenu dabuja, la tas libds tam mehds buht un no tam isnahza, ka tik un tik dauds rentneeku, pat gruntneeki, ne-eespehja aismasat sawus masfajumus. Kas sawus laudis pasihst, tas stary kuhreem masfatajeem atradihs ari tahdus, kas esot dsehraji un lahrtichu spehletaji. Labahds gahds wini neta naw uftaupijuschich — kas atlikahs, tas aistatigaja uf frogu, un tapehz plahnaks gahs atnes parahdus, kas pa leelatai datai gruhti jamasfajami.

Kas nu man no tam, ka man schis jeb tas frogs pahri simts rublu rentes par gadu aismasfajis, kad warbuht peezreis tikdauds zitas rentes paleef parahda, kuras eedabuschana daudskahrt ar leelaku nepatikschanu saweenota?!

Beidstot ari leeku leelu swaru uf tam, ka man darischanas ar kahrtigeem, ustizigeem laudim, un labprahst to rentes faudejumu

peezeestu, to schis jeb tas frogs atmet, kad es zaur to labà fatiziba waru ar teem dschwot, kas no manis stahw kaut kahda atkariba.

Waretu buht, ka mani peedschwojumi un ar teem saweenotee spreedumi druzjin weenpufigi un ka dauds buhs, kas manahm domahm nepeekriht, tomehr ari buhs daschi, kas ar mani buhs weenis prahtis. Pee scheem nu greechos ar luhgumu, lai katrs, zil winaam eespehjam, dara pee schihis leetas weizinaschanas.

Ar preeku waretu to laiku apfweizinat, kur wispahrigi buhtu atsichts tas taunums, kas mums no krogeem atlez un kur wisi kopà tai apnemshanai peekersees, ka frogu nebuschannai gals jadara.

Tik tabtu minetais raksts, sishmedamees uf frogu nebuschannu is Balt. Wochenschrift.

**Rigas 4. draudses teesa** issino „Wid. gub. awise,“ ka mineta teesa no 25. aprila sch. g. atradischotees Daugula muischà, Straupes draudse, un ka raksti suhtami par Walmeeru.

**Ro Gostinu meestina** (Krihsburgas draudse) un aplahrtnes. Laikraksti sawa laika peerahdija un ir ari wispahrigi atsichts, ka frogu daudsums un kauschu tikumi nefader labi kopà. Kur frogi beeschi zits pee zita, tur ta apgabala apdschwotajeem leelas kahrdischanas. Tà tas ir ar Gostinu un aplahrtnei. Krodineekeem wisadi jagrosahs, lai nomu un pahrtiku eeguhtu. Wini tad nu ari prot laudis peewilkt, balles isrihkdami un daschadu lehmoschanos par teatri dehwedami. Masaja Gostina meestina ween ir 6 dsehreenu pahrdotawas (schenki). Schini gadà atzises walde ne-isdewa wairs patentes uf Schihdu wahrdeem; bet schee sinaja zitadi libdsetees. Wini peerunaja zitu tautibu zilwekus, lai tee uf sawu wahrdu preeksch wineem patentes isgahda, kas ari notika. Tà tad likumi gan gribejuschi muhs glahbt no Schihdu netihribas un wiltibas, bet paschi no wineem newaram atraisitees. Bes tam wehl tahda pabalstischanu ir tihra wiltiba un pretlikumiba; jo patentes ir noteikts, ka patente mineta weetà tirtotees ir brihw tikai patente rakstitali personai un newis weikals wedams sem zita wahrda. Jawehlahs, kaut weetiga polizija zeeschal uf to randsitu, ka tahdas pretlikumibas, pascheem eedschwotajeem par postu, nenoteef. (B.)

**Ro Kursemes gubernas pasta pahrwaldneeka** „Latw. Awises“ isfludinats schahds raksts:

Cekscheletu ministrim atkaujot, pasta departaments noteizis: ka lai pagalam apstahjajs pastos peenemt un isdot kaut kuru kuru korepondenziju, pahrdot pasta-markas, stempeletus kuwerus un korepondenzijas kahrtes schahdas deenas: Keisara un Keisareenes Majestetu wahrda deenà, Jaungada deenà, Trijukungu deenà, pirmà un otra Leeldeenà, un pirmà Seemas-swehtku deenà; bet Swetichu deenà, Marijas pasludinaschanas deenà, Kristus ee-eschanas deenà Jerusalemè, treschà Leeldeenà, Kristus debesbrautschanas deenà, Kristus apskaidroschanas deenà, Marijas dsimschanas deenà, Marijas debesbrautschanas deenà, Krusta pa-augstinaschanas deenà, Marijas upureschanas swehtkds, otra Seemas-swehtku un katra swehtdeenà lai peenem un isdod kuru kuru korepondenziju un pahrdot pasta-markas, stempeletus kuwerus un korepondenzijas kahrtes Jelgawas gubernas pasta kantori no pulksten 8 libds 11 preeksch pusdeenas, un ap-

rinka pasta kantors, pasta nodakàs un stanzijs lai peenem un isdod korepondenziju Kursemes gubernà no pulksten 8 libds 10 preeksch pusdeenas. Zitas deenas paleef laiks nepahrgrofits, peenemt un isdot korepondenziju tiklab Jelgawas gubernas pasta kantori, la ari aprinka pasta kantors, pasta nodakàs un stanzijs.

Kursemes gubernas pasta pahrwaldneeks, scho daridams wiseem finamu, atrod par wajadsigu peesihmet: 1) ka augschejais pasta departamenta nofazijums tiklab gubernas pasta kantori, la ari wisds zits pasta kantors, pasta nodakàs un stanzijs, kuras peenem un isdala korepondenziju Kursemes gubernà, nahk spehta 3. aprili sch. g., un 2) ka no schihis deenas pasta weetàs korepondenziju peenems un isdalis tik augschà mineta laika, un kad schis laiks notezejis, wairs nepeenems un ne-isdos korepondenziju un neklausisees uf nekahdam peepraischanahm no publikas puses, lai peenemt u waj isdotu wehlat korepondenziju; jo pa leelai datai publika fanahkt nodot un fanemt sawu korepondenziju tik ihfi preeksch ta laika, kas nolikts flehgschanai, ka, kad schis laiks notezejis, labai datai no korepondentu wehleschanahm japaleef ne-ispilditahm un, ja gribetu paklausit schihis wehleschanahs, tad pasta eerehdni speesti, pahri par nolikto darbu nodarbotees, un tee eerehdni aistaweti, kuru usdewums — isdalit un isfubtit peenemto korepondenziju: lamdeht tad publikas paschas labums, ja preeksch tahs stundas, kas nolikta flehgschanai, laiku fanahkt sawu korepondenziju nodot waj fanemt; jo tik tad pasta eerehdneem eespehjam ispildit pee laika publikas wehleschanahs.

**Ro Wentmales.** Ir teescham brihnischki, ka no muhsu semes aistahweem nelas neteef darits, zaur to siwju isdeldeschana schejeenes upes un ihpaschi Wentè tiktu noleegta. Wahr saku, stirnu un zitu meschlopu aissargaschanu spreesch gandrihs iskatrs landtags ar leelako ruhpihu un firdihu, kamehr pret siwju isdeldeschannu netif neweens zeetaks nofazijums teef dots, bet ari naw neweenas autoritetes, kas gahdatu, lai jaw pastahwoschee likumi tiktu peenahzigi ispilditi. Un siwis tomehr ir dauds wairak eewehrojamas, nekà minete meschlopi; jo saki un stirnas ne-eeenem neds tirdsneeziha, neds zilweku wajadsiba kahdu swarigu stahwolki. Turpreti siwis ir it eewehrojams tirdsneezihas preekschmets un simteem zilweku usturahs pa leelai datai no swejas.

Jo eewehrojams ir tas, ka teescham tur wismasak par siwju aissardsihu ruhpejajs, kur meschlopu schauschana uf zeetako wisfi aistleegta, la par peem. leelaja privat muischà Suhrds. Kad tur kahdu zilweku peenahkt, jeb no kahda ari tikai doma, ka winsch bes atwehles pahrtahpis jaks nofazijumus, tad tahds droschi war zeret uf leelahm nepatikschanahm. Un tomehr siwim Suhru robechas wiswairak brihwais zeksch ir aisturets.

Lai gan muhsu gubernas privatlikuma 1024. art. aistleeds upes jeb straumes weetu tihkleem, wijumeem, jeb uf kaut kahdu zitadu wisfi aispiht, tad tomehr naw neweenas pagasta neds muischas polizijas, jeb ari kaut kahdas zitas autoritetes, kura turetu par sawu peenahkumu, skatitees uf schà likumiga preekschraksta ispildischanu. Wehl 13. dezembri pag. gadà Suhru muischas robechas

Wentas upe 8 weetas wispafr no weenas malas lihds otrai tatscheem, schagareem un schogeem bija ta aispibta, la tur newareja zauriikt ari masakais uhdens kustonis. Zf-nemot ledus eeschann un pluhdu laikus, Wenta ari Atlizēs, Wensawas, Piltenes un Slehtas apgabalds ir pahrwilka aishwimeem. Tadeht ari naw nelahds brihnumis, la augsch-pus Slehtas rehkinot, siwis wiszaur Wenta gadu no gada eet masuma. Ir jaw teescham laiks, la atklastiba balsis dsirdamas, kas wehlahs, lai schim kaunumam daritu galu un peenahkoschas eestahdes pamudinatu, wis-mafak jaw pastahwoscheem likumeem isgahdat wajadfigo swaru, wehribu un zeemibu.

(B.)

**Zf Wentspils.** Tureenes juhrskolu eksaminazijas kommissija eksamenus schogad notureja no 24. lihds 29. martam. Ka estf-terni bij peeteitufsches 9 is Dundagas, 4 is Mojas un 1 is Ushawas. Eksamenus nolika: 5 par tablbrouzeju kapteineem, 13 par tablbrouzeju stuhmaneem un labotaschas kapteineem un 25 par labotaschas stuhma-neem. Zf Wentspils juhrskolas bija 31, kas nolika eksameni, un skolai bija 75 mahzektli.

**Knais Gortschafows,** la nu peerahdits, ne-efot wis miris zaur gisti. Wenschanas laite eeradusehs pee wina ne wis til wispehdejā laika, bet moziuse to jaw wairak gadu; beidsamā laika wina bijuse tikai stipraka ne la agrati.

**Slawenais Kreewu rakstneeks J. Turgenews,** kuru ahrestu jaw bij isfludinajufchi par tuwako nahwes kandidatu, tagad, la „Now. Wr.“ is drofcha awota dsirdejuse, dodot zeribu us atwesefochanas. Zfrahdijahs, la winam kruhti bijis trums, kas ilgi auga un zaur to flimneeka spehtus nogurdinaja un nervus nowahjinaja. Tagad augons pahrtuhzis un flimneeks nu juhtotees daudf spirgtaks.

**Mastawa.** Kroneschanas swehtki godi beig-schotees ar pastahwoscha kara-spehta eerihlo-schanas swehtkeem. Scha gada maja meh-nessi buhs aistezejufchi 200 gadi, lamehr Kreemija eerihloja pirmos lahrtigos kara-pulkus. Abi wezakee pulki us scheem sweht-keem pilnā skaitā eeradisees Mastawa. Ziti pulki finams suhtihš deputazijas.

**Aerfona.** Daudf weetas, it sewischki Tiras-poles aprinki, leels truhkums lopu bariba. Zenas par seenu un salmeem nepeedfshwoti augstas. Stubit-afs seena mafajot lihds 100 rubl., salmu lihds 60 rbl. Laudis tadeht peespeefiti nolaut farus lopus, jo usturet tos ne-eespehj. Ari firgus pa dala nonahwe, ahdas deht, waj atkal Schihdeem pahrdod par smeeklu zenahm, par 75 kap. lihds 3 rbl. gabala.

**Lubkina.** Warichawas awises atstahsta schahdu negehligu notikumu: Pee kahda ka-leja Zwanowas pilsehtas turumā nonahza banda tshiganu, wehledamees pirkt mahti ar behrnu mahtes meesās. Tshiganu we-zakais wehl peebilda, la winam wajagot „brihnuma-swezes,” kuras stari to darot ne-ecerangamu, kas swezi turot rokā. Schahda brihnuma sweze isgatawojama schita: Kah-dam wehl nepeedsimuscham behrninam is-greeschot finamu dsihpslu, ta ja-isschahwe un tad leetojama par swezes dakti! — Lihga un salihga ar kaleju, kas apfolijahs fama pascha seewu, kas atradahs us grehtahm lahjahm, tshiganeem pahrdot par 400 rbl. Lai nu seewu waretu nodot tshiganeem, ka-

lejs otra deenā pusdeenu lifa nonest meschā, kur mehdsja dedfinatees ogles un kur ari tshigani bij paslehpufsches ar rateem. Kad seewa otra deenā, nelo kauna nedomadama, pusdeenu wihran nonefa meschā, tad tshigani us reisi bija klast, seewu fasehja un eemeta ratds, to aishwedami projam. Par laimi kahds meschafargs wisu to noskatija un winsch slepeni dewahs palak. Beesumā tshigani apstahjahs, seewu iszehla is rateem, winu isgehrba un kad kahds no tshiganeem panehma leelu duhzi un seewai nupat gri-beja usschlehrst wehderu, tad norihbeja schah-weens un tshigans bes dsihwibas nogahjahs gar semi. Tshigani gribeja aishbegt, bet meschafargs teem dsinahs palak, wehl reisi us teem isschaudams. Tad winsch atgree-sahs atpalak pee nelaimigahs seewas, atswa-binaja to no saitehm un nonefa to farwās mahjās. Tur nabadsite dsemdeja nedfshwu behrninu, un pate aish bailehm tapa mehma. Tshiganus fahehra un nodewa teefahm. Wisi laudis loti istrauzeti par tahdu breefmigu negehlibas darbu.

**Pleskawa** 30. martā pasrahdats negehligs noseegums. Muischneeku Potanski, 70 gadus wezu wihru, pahri stundas pehz tam, kad bij eewilzees weefniza, atrada asinainu un til ko nenofistu. Wina leetas nolauptas. Weens no laupitajeem sakerts ar Potanska kaschoku mugurā. Mas zeribas, la firmgalwis wehl atspirgs. — Pehz wehlahahm finahm abi noseedsneeki sakerti. Weens no wineem, Michailows wahrda, pats usdewahs par wai-nigu; oturu, Letfchizlu, notwehra Zfborfklas turumā. Abi wehl nepilngadigi, semneeku jaimekti, kas nesen is Peterburgas schurp atbrauja.

**Roworschewa,** Pleskawas gubernā, bija schahds atgadijums: Behdeja Turku kara stary kreitufschem listēs bija lasams ari Radionows is Roworschewas aprinka un kara pahrwalde ari bija atfuhtijuse peenahkoschai weetigai waldei nomiruschā dokumentus. Wina seewa eefahlumā bija loti noskumuse, bet wehlah apmeerinajahs un isgahja pee otra wihra. Bet te preeksch kahdahm deenahm fahdschā peepeschi eeradahs par nomiruschu turetāis, pehz tam, kad winsch pahra gadu bija pa-wadijis Turku wangneezibā. Wina bijuschā seewa tuhli atstahja faru otro wihru un dewahs pee pirmā wihra. Bet otrāis wihrs ar to nebuht ne-efot meerā un grihot nu usfahkt prozeji. — Esam sinlahrigi, la schi leeta tiks isschirta!

**Zf Mogitewas gubernas,** Tschirikowas ap-rinka. Mogitewas gubernā, Tschirikowas un Klimowitschas aprinkds dsihwo kahdas simts Latweeschu faimes. Gandrihs wisi wehl tur semi us renti un mafsa no 60 kap. lihds 2 rubkeem par desetinu. Seme isdod augtus widejā mehrā; wisleelaka eenahschana ir no aufahm un grikeem. Ruds til usaug, zil preeksch maifes wajaga. Meeschi Lat-weescheem aug knapi, tapehz ari maf teef sehti. Bet no grikeem un aufahm, kad naw pahrleeku karsta wasara, faimneeki war pahrdot diwreis tikdaudf, zil rentes jamaksa. Tapehz, zaur zaurim nemot, muhsu Latwee-schi dsihwo labi pahrtikufchi, jo renti illatris war nomakfat. Bet isgahjufcha wasara un tagadeja seema dara daudseem ruhpes. Zf-gahjufcha wasara bij pahrleeku karsta; gan-drihs wisu wasaru lectus nelija, ta la wisās pfarwās sahle istalta. Pat us upes pfarwahm

bij pus tik daudf seena, la ziteem gadeem. Tapehz tagad pee mums reti kahdu Kreewu semneeku atradisi, lam wehl ir seens. Lat-weescheem gan wehl ir wairak, pirmā lahrtā tapehz, la Latweeschu pfarwas ir wairak no jauna eestafstas un Latweeschi faru seenu labaki apstrahda, nekā Kreewi. Tapehz pee mums tagad seens mafsa 80 kap. pudā un rudfu salmus tagad newar dabut ir par leelu zenu. Kreewi ir fahlfufchi juntus ahredit preeksch lopu baribas. Labiba wehl naw pahrleeku dahrga; rudfu milki mafsa 1 ru-bulis pudā, aufas 50 kap. mehrā. Lihds ar dsiko sneegu pee mums ari wiski fahf nahkt no mescheem pat deenas laika, nebai-dahs no zilwekeem, eet zeemā laupit, kert funus waj zuhkas us celahm. No leela is-falkuma neschehlo faru dsihwibu. Ta par peemehru kahdā Kreewu semneeku zeemā nakti bija isplehsufchi stalla durwis, iswillu-fchi diwas gowis un tahs no-ehduschi. Tschirikowas pilsehtā tee kahdā wakarā sa-plofija sehnu.

No firgu sagteem muhsu puse lihds schim nebija daudf jabaidahs. Bet tagad fahf ari tee faru neganto darbu drofchaki strahdat.

(B.)

**Tscherkassas aprinki,** Riejewas gub., kahdā zeemā bijis schahds dihwains atgadijums. Semneeze, patlaban faru behrnu pasihdi-juse, gahjuse pagrabā pehz kartupekeem. Peepeschi ap winu apwijnufschs globene un fahlfuse pee winas kruhts sifst. Ka leelahs, tshuhfka pagrabā bija turejuse faru seemas dusu un, frifschu peenu fa-oduse, nu bija us to klupuse. Seewa gribeja winu nogruht, bet ta nelikahs trauzetees. Peeskrehhis wihrs taifjahs to nogalinat, bet wezi laudis zeemā nekahwa, usstatidami to par grehku.

### Mhrfemes fina.

**Politikas pahrsfats.** Preeksch kahda lai-zina bija pa awisehm ispausta fina, la stary Italiu, Austriju un Wahziju efot noslehats nolihgums. Us scho runu sifmedamees Ita-lijas ahreletu ministers Mantfchini turejis runu, ko ari schē griham peeminet. Winsch farwā runā fazija, la nekahda rakfita no-lihguma ne-efot stary Italiu, Austriju un Wahziju, bet la Italiu pateesi zeeti turo-tees draudfiba un fabeedribā ar Austriju un Wahziju un pee tam ari turpmak palifschot. Zaur tahdu istureschanos Italiu kalpojot meeram un nowehrschot karu. Pret Fran-ziju ministris Mantfchini runaja deefgan sif-wus eenaida wahrdus. Winsch gan wis-pahrigi peesihmeja, la waldbiba lahpraht gri-hot panahkt labu draudfibu ar Franziju, bet pee tam winsch peesihmeja, la Italiu zeeti us-luhfoschot wiseem Franzijas fokeem, kas wa-retu padarit Italias intrefehm skahdi. Italiu par peemehru newarot meerigi skatitees, kad Franzija pee Widus-juhras krassteem dibinatu kahdu leelu Seemet-Afrikas walsti. Schi pehdeja Mantfchini runas dala deefgan skai-dri saprotama, ta ir draudejumis pret Fran-ziju, tomehr apgalwojums par firfniugu draudfibu stary Italiu, Austriju un Wahziju ir tikai politika, kas isflaidrojahs zaur kahdeem Mantfchini runas wahrdeem, la Italiu zaur tā faukto draudfibu ar Wahziju un Austriju nowehrschot karu.

Par sifkateem notikumeem us politikas lauka runajot, wispirms japeemin no Min-chenes peenahlfuse fina, la lauliba stary

Italeeschu prinzi, Genuas herzogu un Bawareeschu prinzeßi Isabella tikufe noslehgt. Tapat Bawarijā lā ari Italijā pastahw tā fauktā teejas lauliba, jeb ziwillauliba, tapehž jaunais pahris wispirms tila falaulats zaur Bawarijas kehniſchka nama ministri, kura peenahkums ir, noslehgt ziwillaulibu preeſch kehniſchka nama lozelkeem. Schi ziwillauliba pastahw eelſch tam, la jaunais pahris uf peepraſijumu iſſafa, la taſ gribot laulibu noslehgt un parakſta tahdu iſteikumu ar ſawu wahedu ſinamā grahamatā. Beſ tam ari parakſtahs leezineeki, kaſ pee tam ari galwineeki, la nodomatai laulibai naw netahdu likumigu iſchehrſchku. Jaunais pahris pehž ziwillaulibas noslehgſchanaſ dewahs uf kehniſchkaſ pils baſnižu, kur taſ no Minchenes erzbiskapa tika falaulats un eeswehtitſ pehž baſnižas kahtibaſ. Tahda laulibas eeswehtitſchana zaur baſnižu eerasta ari taſ ſemēs, kur pastahw ziwillauliba, kaut gan preeſch laulibas likumiga ſpehka eeswehtijums no baſnižas puſes naw wajadſigs.

**Bahzija.** Polu deputati walſts ſa-eimā noſpreeuſchi eesneegt preeſchlikumu, zaur kuru tee pagehr, la Polu waloda dabutu ar Bahžu walodu weenadaſ teeſibaſ pee wiſahm teeſahm Bruhſchu Polija. Lihdſ ſchim tur weenigi walda Bahžu waloda, kaut gan leelakā eedſihwotaju dala neprot to, bet ruuā til poliſki. Neweens gan nezer, la Bahžu walſts ſa-eima peenemſ ſcho preeſchlikumu, jo taſ buhtu pret Bahžu eeradumeem, atkaut kahdai ſweſchai tautai un walodai peenahkoſchahs teeſibaſ, ja ir eespehjamſ, apſpeeft taſ ar ſpehku. Bet Poli tomehr eesneedi ſawu preeſchlikumu, lai waretu peerahdit, la Bruhſchu Poli nebuht ne-atſakahs no ſawahm teeſibahm un grib ari turpmal zeeti aiſſtahwet ſawas tautibaſ un walodaſ leetu. Ar to paſchu mehrki, lā laſitajeem buhſ atminamſ, Poli neſen bij eesneeguſchi Bruhſchu deputatu namam preeſchlikumu, kura tee pagehreja, la mahziba Polu tautas ſkolāſ un it ihpaſchi tizibaſ mahziba tiktu behrneem ſneegta Polu waloda. Preeſchlikums tika atraiditſ, bet zaur leetas klaju pahrrunaſcham Polu tautiſlee zenteeni dabuja jaunu ſpehku. Leelee Polu lauſchu pulki redſ, la Polu tautibaſ leeta wehl neteel eeraudſita par paſandetu un zaur to juhtahs ſkubinati, jo zeeti turetees pee ſawas tautibaſ un walodaſ.

**Italiya.** Italeeschu waldbiba no 31. marta eesahkufe ſwarigu pahrgroſijumu ſawāſ walſts ſinanzes. Lihdſ ſchim Italijā pastahweja papihra nauda, tapat lā Kreewijā. Bet ar papihra nandu ſaweenoti daſchi nelabumi tautas ſaimneezibaſ ſinā, kaſ zekahs it ihpaſchi zaur to, la ſchihs naudaſ wehrtiba jeb pirkſchanaſ ſpehks beeſchi groſahs, it ihpaſchi kad japehr preze ahrſemē, kur papihra nauda neteel peenemta par pilnu. Italeeschu waldbiba, atſihdama ſchos nelabumus, ar parlamenta peekriſcham noſpreeada, atmeſt papihra nandu un eewest winas weeta metaka (ſelta un ſudraba) nandu. Schi pahrgroſijuma eewechana tagad nu eesahkufeſhs. Waldbiba grib pahrmaint wiſu papihra nandu pret ſelta nandu 5 gadu laika. Wiſpirms ta eesahkufe pahrmaint maſakahs papihra naudaſ ſihmes (lihds 2 franku aſignazijahm) pret ſudraba nandu, un 5 franku aſignazijaſ pret ſelta nandu. Beſ ſchihs walſts papihra naudaſ pastahw wehl banku biſetes

no 5 un 10 frankem. Schihs banku biſetes 5 gadu laika tikſ iſpirktas tahdā wiſſe, la winas wiſpirms tikſ iſmainitas pret kahtigu walſts papihra nandu, kuru naudaſ ihpaſchueeks war katra briedi pahrmaint walſts rentejā pret ſelta nandu. Saprotamſ, la waldbai preeſch papihra naudaſ atpirkſchanaſ wajaga prahwas ſelta naudaſ ſumas. Schim briedſcham waldbiba preeſch tam eegahdajuſehs zaur aiſnehmumu ahrſemē 417,250,00 franku ſelta un ſudraba naudaſ. Ja ar to netiktu zauri, tad waldbiba iſrihkos jaunu ſelta naudaſ aiſnehmumu. Wajadſigo ſelta nandu preeſch augſchmineta aiſnehmuma Italiya dabujuſe no daſchadahm ſemehm. Leelakahs ſumas winai nahkufeſhas iſ ſchahdahm ſemehm:

Uſ Seemet-Amerikaſ	730	miliomu	franku
" Bahzijaſ	67 1/4	"	"
" Franziijaſ	64 1/2	"	"
" Angliijaſ	51 1/2	"	"
" Auſtrijaſ	37 1/2	"	"
" Kreewijaſ	25	"	"

Beſ tam wehl no daſchahm zitahm ſemehm maſakahs ſumas. Paſchā Italijā waldbiba dabujuſe druſku pahri par 80 miliomu franku. Medſamſ, la ari iſ Kreewijaſ prahwa ſelta naudaſ ſuma aiſtezejuſe uf Italiju. Schi ſuma pehž pateeſibaſ ir wehl leelaka neka 25 milinu franku, jo ta ſelta nauda, kuru Italiya dabujuſe no Bahzijaſ, pa leelakai dalaſi Bahzijaſ bija nonahkuſe iſ Kreewijaſ. La no Bahzijaſ uf Italiju ſuhſtitā ſelta nauda pastahweja gandriſ weenigi iſ Kreewu puſimperialeem. Par to naw jabrihnahs, kad eewehro kahdā mehrā ſelta nauda pastahwigi teel iſ Kreewijaſ iſweſta. Kad iſweſto Kreewu ſelta nandu aprehkina Kreewu papihra nauda, tad iſnahk, la iſweſtſ:

1880. gadā	28,468,721	rbl.
1881. "	68,129,520	"
1882. "	79,098,251	"
kopā 175,696,492 rbl.		

**Kur paleek muhſu graſchi?**

Sem ſchi noſankuma „Behrkons“ „Latweetim“ peesuhſta ſchahdu rakſtu:

„Wezi laiki, labi laiki,“ teiz Latweeschu ſakamſ wahrdſ. Ja griham ſcho ſakanu wahedu pilnigi ſaprast, tad mums jaſin, kahdi laiki ſauzami par „wezeem laikeem.“ Tee laiki, kad muhſu ſentſchi ſimteem gadu dſimtsbuhſchanaſ dſihwoja, gan nebuhs tee wezi laiki, jo toſ tatschu neweens neſauktu par labeem laikeem. Mums jaſkatahſ wehl tahlaki atpakal. Bij reiſ laiki, kur Latweeschu lā briedwa tauta waldbija Baltija. Tad bija meers wiſā Latweeschu ſemē un pee zilwekeem labſ prahſt. Tad Baltija nepaſina ſaghuſ un laupitajuſ. Zil ilgi ſchi briedwā tauta tā ſawā briedwibā, weenprahſtibā un Deewa meerā dſihwoja, par to mums truhtſt ſinu. Wehtitſ, zil mums atlikuſchahs no wezeem, pagahjuſcheem laikeem, leezina, la toreij Latweeschu bija laimigi zilweki. Tē atbranza pa juheru uf Baltiju kriſtigahs tizibaſ iſplatitaji un atweda Latweeschu lihds ar kriſtigu tizibu dſimtsbuhſcham. Nu beidsahs tautai „wezee, labee laiki.“ Pehž ſeſchi ſimts gadeem ſagaidija tauta atkal zitus laikus. Nahza briedwiba un lihds ar briedwibu atkal gairma. Schee pehdejee „bried-

wibaſ un gairmas laiki“ ir tee tā ſauktee „muhſu laiki.“ Lai nu gan mums atkal ir briedwiba un gairma, tomehr „wezee, labee laiki“ wairſ naw atpakal greeſuſchees, toſ wairſ nelad neſagaidiſim. Mehſ dſihwojam tagad pawifam zitaſ paſaulē, kaſ daudſ zitada, neka ta bija, kad ſeedeja Baltija „wezee, labee laiki.“ Briedwiba, kaſ mums no augſtas Waldbibaſ atwehleta, naw wehl galigi nodibinajuſehs. Scho laimigi ſaſneegt un pee gala weſt, mums ir wajadſigs gairmas, kaſ meklejama ſkolāſ, grahamatāſ un laikrakſtōſ. Bet tā la wiſi ſchee gairmas awoti maſka nandu, tad lai ruhpejamees kraht nandu, nandu un atkal nandu. Gribedami nandu eekraht, lai zeeti luhtojam, la muhſu ſuhri, gredhti pelnitee graſchi ne-aſirit pa tahdeem zelineem, kaſ mums neſinami un nepaſiſtami, pa zelineem, kuri gan gairmā eesahkahs, bet tumſā pabeidsahs. Ihpachu wehribu lai greeſcham uf miſleſtibahs dahwanahm, tapehž la taſ metam beeſchi ween, tā la gada laika ſakrahjahs it laba laudſite. Daudſ baſnižas eet pehrminderi, kamehr draudſe Deewu luhtſ, ar upureem\*) aplahrt un upurē no draudſes nandu kopā. Kur nu paleek ſchee graſchi, kaſ ſameſti no Latweeschu ſemneekteem upurdſ? Zil winu katra draudſē gada laika ir ſameſtſ un kur, kad un kam par labu wini teel iſleetati?

Kurjemē ilguſ gaduſ dſihwodamſ un baſnižu beeſchi apmekledamſ, eſ neweenahs weenigahs reiſes ne-eſmu dſirdejiſ, la zeen. mahzitajſ buhtu iſſklaidrojiſ, kam par labu met upuru nandu un zil winahs gada laika ſameſtſ. Eſmu waizajis baſnižas pehrminderuſ, tee parauſtija plezuſ un atbildeja: „mehſ neſinam.“ Tapat ari „neſinam“ atbildeja ari ſkolotajſ un keſteris. Reiſ greeſoſ ar wehſtuli pee ſawa ſkolāſ drauga, kurſch tahlā S. pagatā ſkolotaja un ehrgelneeka amatuſ waldbija un waizaju, waj ari wina baſniždraudſē pehrminderi pa ſwehtdeenahm ar upureem pa baſnižu aplahrt ſtaiga Deewa luhtſejuſ traucedami, un kur paleek upuru nauda? Manſ draugs manim tā atbildeja: „Zeen. mahzitajſ ſprediko muhſu baſnižā tilai weenu paſchu ſwehtdeenu pa mehneſt, taſ zitaſ ſwehtdeenāſ eſ laſu ſprediki. Upuru nandu ari pee mums draudſe met un ta ir loti laba eerikte. Tai ſwehtdeenā, kad zeen. mahzitajſ ſprediko, patura winſch upura nandu preeſch ſemis\*\*), bet leelā ſwehtku deenā eſ bahſchu upura nandu ſawā keſchā; tā mehſ briedligi dalamees.“ Tihri netizama leeta, la zeen. baſniž- un ehrgelneeku lgi iſleetatu upuru graſchuſ ſawahm wajadſibahm: tee zeen. kungi jaw dabu no draudſes loni un ne weeni ne otri naw til nogahjuſchees, la wineem wajadſetu ſawas ſinanzes ar miſleſtibahs dahwanahm uſprawit. Zeen. mahzitajam, pee kura draudſes eſ peedereju, bija wairat baſnižas ar leelahm draudſehm. Upura naudaſ ſameta daudſ. Daſchu ſwehtdeenu ſameta muhſu baſnižā upurdſ wara un ſudrabina, zil no azumehra wareja ſpreest, pa kahdeem 25 lihds 30 rubl. Nauda tika kahdu reiſi neſklaitita ſabehrta ahdaſ maiſinā un no zeen. mahzitaja aiſweſta lihds uf mahjahm. Tā taſ gahja weenu gadu lā otu. Daſchi gan

\*) Upuris iv domajamſ maiſiſch, kaſ peeſetſ gara ſpeeka galā.  
\*\*) Manā draudſē tilai pirmahſ ſwehtku deenāſ upuru nandu mahzitajſ preeſch ſemis patureja.

spreeba, ka upuru grafchi teefot ifleetati paschai basnizai par labu, bet tiklibd basnizai bija kas wajadfigs, waj nu pee kora waj ehrgelchm kas pahrlabojams, tad if reifas zeen. mahzitajs klauweja ar ihpafchu luhgumu pee draudfes mihtas firds, lai metot nau-dinu par labu basnizas pahrlabofchanai, pee lam basnizas pehrminderi ar fehliwjeem pee basnizas wahrteem stahweja un fanehma mihlestitas dahwanas no draudfes.

Kur nu paleel tee upuru grafchi? Waj ta jautat naw teeftiba tam wijunabagakam Latweefchu semneezinam? Un kapehz tad mums uf tahdu jautafchanu ne-atbild? Kappehz pat muhsu basnizlapa „Latw. Aw.“ zeesch par tam klusu un nepahrwehfeh tum-ftibu gaisma? Skaidriba ir wajadfiga katra weeta un leeta, tad nezelsees neweenam fchaubigas domas un neweenam newajadfeh jautat, kur paleel muhsu grafchi? Ja zeen. „Latw. Aw.“ doma, ka Latweefchu semneekam par faweem grafcheem wairaf naw wajadfigs finat, ka tikai, ka til un til daudf rubtu mifiones naudas no tahs un tahs draudfes fanehmis kahds Roder'a lgs, un ka naudina tad aifsubtita uf Wahzsemi, tad winas aplam alojahs. Latweefchu semneekam, mihlestitas dahwanas mesdamam, ir pilniga teeftiba jautat un finat wispirms, zil naudinas ir draudfe fametufe un tad tikai zil daudf ir peesubtits Roder'a fun-gam, un beidsot, kad Roder'a lgs naudu uf Wahzsemi aifsubta, waj tuhdat kad winu fanehmis, waj tikai gada gala, un kur libd tam laikam nauda guf, waj pee Roder'a lga, waj banka un zil daudf wina guledama prozentes pelnijufe? Tapat ari Latweefchu semneekam ir teeftiba finat, kam Wahzsemi naudina peesubtita un lamdeht tas, kas Latweefchu naudu Wahzsemi fanem, nedod Latweefcheem finat, kad un zil winsch ir fanehmis? Kamehr nu muhsu zeen. mahzi-taji un zeen. „Latw. Aw.“ ne-atbildehs mums atklasti uf wiseem fcheem jautajumeem, tamehr ta leeta buhs un paliks weenumehr tumfcha. Bet tumftiba dsemde ne-ustizibu, to peerahdihs atgadijums, fo pats esmu peedfihwojis. Kursem, D. aprinki kahds fainneeks stahstija reis leela zilweku pulla, ka zeen. mahzitajs to naudinu, fo draudfe basniza fametot mifionei par labu, suhtot sawam deklam uf Tehrbatu, kam tur wajagot daudf naudas, lai waretu labi iftu-deeret. Klauwitaji sinams par tahdu sinu iftruhkabs, brihnejahs — un domaja katreis jawu domu tahlaki. Zeen. mahzitajs to dsirdebams, un fainneeku pee fewis uf muifchu aifzainajis, gan nehmahs winu raht, pat subdset folija, bet ta tas palika. — Ka nu nahza Latweefchu semneeks uf tahdahm nehahrtigahm un nepareifahm domahm? Wainiga pee tam tik weenigi tumftiba, kas wehl aplahj gaudrih wisas naudinas, kas muhsu basnizas teel no draudfeh famest-fas. Bet kad nu Latweefchi wairs naw tumftibas mihtotaji, tad ir nepeezeechami wajadfigs, apgahdat katrai basnizai fchnores grahmatu, kura tiktu katreis grafis eerakstits, kas basniza no draudfes famests; tapat ari eerakstits, kam un kad ir grafchi ifdoti. Preefeh fchi darba ifdarifchanas mums jaw ir pee if weenas basnizas pehrminderi, ehrgelneeks un lesteris, ta ka no tam nezeltos nemaf leeki darbi un apgubtinafchanas zeen. mahzitajam. Ta tad nu zeresim, ka ari

muhsu basnizas reis gaisma aifhs un ka Latweefchu semneeki wairs netifs speesti jautat: kur paleel muhsu grafchi?

### Latweefchu dsihwe Deentwidus-Kreewija.

(States Nr. 12)

Kahds no mineta artela beedreem, kurfch tad teel fauktis par podwotfchiku (peewejeu), pahrghehrbjahs tahda apgehrba, kahds winam kura atgadijuma par derigatu ifleekabs; par peemehru, ja ifeet uf kahda plahweja aptrahp-fchanu, tad apgehrbjahs tahdas drehbes, kahdas Kreewu plahweji mehds nehfat; panem ari ifkapti uf plezeem, pihpiti, no ahdas jeb ari no drehbes ifschubtu tabakas mazinu un eetin wehl paunina dafchadas lupatas, pee kuraahm ari ne-aifmireft filki ar maifes gabalu peelitt. Ari galwas mati un ahdas gludums teel pehz wajadfibas eewehroti. Schahda wihsa fagatawojees, winsch pee-eet pee kahdeem plahwejeem un eelaischahs ar teem walodas par pelnu, par tahdu dsimteni, par labahm ifkaptahm un uf fo nu katra reifi walodas labaf fehkirahs. Ta wifu plahweju wehribu uf sawu rumu greefis, winsch ziteem nemanot nomet kahdu rubuli naudas sem, kuru atkal atradis, newar deef-gan ifprezatees un ifbrihnotees par sawu tik nezeretu atradumu, ta ka ziteem plahwejeem pawifam fehchl paleel un kuru sinams tad ari nefawejahs no laimiga atradeja magaritschahs pagehret. Schis ari, lai gan pehz magaritschahm ne-ifrahda ihstu gribu, tomehr atrod to par sawu pilnigu peenahkumu un wed pehdigi sawus jaunus beedrus uf tahdu weetu, kur winus ziti tumfchee weikalneeki jaw gaida. Starp zitem eenem swarigako lomu kahfehchu dewejs, kuru nosauz par fchuleri; eewestos plahwejus fauz par freiereem. Gelam plahweji fahl fo baudit, fchulers ar ziteem beedreem jaw ir pilna darb, kurfch beidsahs no eefahkuma zaur to, ka fchulers wifu naudu paspehlejis, aifset, ka winsch pats faka, uf kahdu brihtinu, lai waretu atkal naudu dabut. Par fcho laiku tad palifufchee winnetaji fahl rahditees, fo wini winnejuschi, kas ari eewesteem plahwejeem, kaut ari ta ka noslehpums ir glufchi labi dsirdams un redsams. Daschs no winnetajeem eefauzahs: „Kas fin, waj winsch pagans wehl atpakaf ari nahs? waj no wina warehs wehl fo winnet?!“ Zits atkal: „Waj nu nenahs! es jaw winu pasihstu: kad winam tas trakums ifeet, tad ahtrah meeru nemet, kamehr ir wifu paspehlejis. Deewa laime, ka winam tahda bagata feewa, no kuras arweemu war naudu dabut!“ Ziti wehl fahl flani pahrspreest, waj tas ari ne-efot grehks, kad winam wifu naudu ta nospehlejot, kur jaw flaidri warot redset, ka winsch newarot nekad winnet, uf fo tad paschi pahrspreedeji paleel pee tahdahm domahm, ka newarot buht grehks, no leela paspehle-taja fo winnet, jo kad fchee neubufchot wina naudu dabut, tad to tikpat zits kahds nowinneschot un wifu sawa kabata eebahfifchot. Genahkufchee plahweji to wifu ari labi dsird. Pehz tam fchulers eenahf atkal eefcha un preezajahs, ka nu naudas efot deefgan: efot tikdaudf, ka warot wifu pilsehtu nowinnet, ja tikai ween daudf mas laime efot. Gelam winsch fcho runa, ziti wina beedri bodahs weens otram fapraft, lai ifturahs meerigi, ka lai leelais paspehletajs nemana wini

preeku uf leeleem winnefteem; ari eewestee plahweji to pilnigi faprot. Spehle eefahkabs. Schulers paspehle atkal. Bet nu uf preef-fchu winsch wairs ne-atkauj kahrti ufzelt, aifbidinadamees, ka wina libdffepletaji laikam pasihstot kahrtes no muguras pufes; ja tad wini tomehr gribot spehlet, tad lai ifmeklejet zitu kahdu zilweku, kas kahrti pazet. Schi spehle, ka dascheem lasitajeem tas ari buhs sinams, pastahw weenas kahrtes ufminefchan, kura no kahfehchu deweja teel ar diwahm zitahm jaw eepreefeh parahditahm kahrtim kopafajaukta. Schi jaukifchana teel til weikli ifdarita, ka ufminetajs ir pahr-leezinats, ka winsch riktigo kahrti ir paska-tijeas; bet kad ufzet, tad atrod, ka winsch naw wis riktigo, bet weenu no eepreefeh rahditahm abahm neriktigajahm kahrtahm ufminejis. Tagad lai apluhkojam muhsu plahwejus. Kad fchulers (kahfehchu dewejs) ir uf mineto wihsa wisas trihs kahrtes uf galdu nolizis un libdffepletajeem wairs ne-atkauj kahrti ufminet, tad fchee greefchahs alafchin pee kahda no plahwejeem, lai tee wini weeta kahrti pazeltu. Tas noteel, — un fchulers paspehle atkal. Tagad nu greefchahs ta nosauktais podwodfchiks (wiltigais plahwejs) uf bagato paspehletaju un uflihds to, gan par leelkingu, gan par kruit-tehwu fahldams, lai winus ari peelaischot pee spehles. Kruittehws papreefehchu gan ifrahda nepatifchahu pret tahdeem libdffeple-tajeem, kuru, ka winsch it prahtigi usrahda, winnejuschi peedserotees un leelotees, bet pahri rubuli paspehlejuschi beidsot atkal, ka waj wiji willi no mefcha projam fkreetu. Tomehr galu gala atkauj gan. Wiltigais plahwejs pats kahdas reifes winnejis, ufzaina ari zitus plahwejus, kuru gan no eefahkuma wehl baidahs peedafitees, fazidami, ka wineem jaw efot par tahdahm spehlehm stahstits un ka tahs nelad labi nobeidsotees; bet nu redsedami sawa beedra (wiltiga plahweja) laimi, ari wini eefahf ar kahdeem rubuleem. Spehle teel ta wiltta, ka pehz jaw no abahm pufehm teel leelakas naudas fumas listas — pa 40 libd 50 rubulu no katra pufes. Daschi no plahwejeem, redsedami, ka ziti no wini beedreem wifu sawu naudu jaw noleel uf galdu, kura azumirekli wineem war nofust, un kuru wini par wifu wasaru ar leelakeem puhlineem preefch feewas un behrnu uf-turefchanas, jeb preefch wajadfigo nodofchahu famalfafchanas fweefchuma fuhri nopelniju-fchi; to wifu redsedami, daschi no plahwejeem metahs lauka, nemaf nenogaididami, waj wini walifufchee beedri winnehs, jeb paspeh-lehs. Zil weikli minete fchuleri pee kahfehchu mefchanas ari ir, tad tomehr pee leelakeem winnefteem, lai tee bef kahdas mife-fchanas pascheem paliftu, wini leelo ihpafchu ftiki. Schuteris ufizis kahrtis uf galdu, apgreefchahs apfahrt deht deguna ifschnau-fchanas, jeb zitas kahdas wajadfibas pehz. Par fcho brihdi wiltigais plahwejs paker weenu no uf galda stahwofchahm trijahm kahrtahm un tai paschai stuhri eeleezis, nolleet to atkal fchigli weeta, pee kam winsch eewe-steem plahwejeem leel fapraft, ka kahrti ar eeleekto stuhri efot riktiga. Schee tad nu pehz tahs ari fer un atrod — ka wifa wini nauda pagalam. Winnetaji ari tad wairs neko negaida, bet laifchahs projam. Bet kur lai laifchahs aptrahptais plahwejs? Fo lai nu winsch dara? Tas, kas wifu

feemu parahdus taišija un preezajahs uš wa-  
faras pelnu; kas uš mehneſcheem atstahja  
feemu un behrnus, zeredams teem, mahjā  
pahrnahzīs, kahdu preeku padarit; kas grūhti  
ſtrahdadams, jaw eepreekſch bij aprehkinajīs,  
kur kurſch grafitis winam wajadſigs buhš:  
ko taš lai gan dara? ar kahdahm azim lai  
gan winſch ſaweju preekſchā rahdahš? Uz-  
mirkli ari winſch pats to newar ſapraſt.  
Winſch til ſin kà apſtulbis klufu ſtahwet,  
matus plehſt un brihſcheem iſſauttees: „Wai,  
Deewin! kas man notizīs!“ Pee wina pa-  
lizīs wiltigais plahwejs gan til daudš prot,  
ka applehſto no blehdibas weetas projam dabut.  
Winſch tam, ja zitadi newar, eet lihš juhr-  
malai lihš, eedod druſku zeka naudas un  
ſchirdamees ar aſarahm luhš, ari wina ra-  
deem, ja toš fateefot, labas deenas aiſneſt.  
Kà apmahniteem plahwejeem tahtak klahjees  
un waj wini kahdus no palikuſcha (wiltigā  
plahweja) radeem dabujuſchi fatikt jeb ne,  
taš man naw ſtahſtits.

Preekſchneezi ba jeb administracija.

Preekſchneezi ba ir ſcheitan pa daſai tahda  
pat kà Baltijā, pa daſai atkal ſawadaka.  
Pilſehtu-, gubernu- un aſziſes-waldes ir ari  
ſcheitan; turpreti teeſu-eestahdes, kà ari pa  
daſai polizija, ir ſcheitan ſawadaka. Tē ir  
preekſch ſwarigakahm prahwahm aprinka-  
teeſa (ſtubanas oblaſtē weena) un preekſch  
maſalahm prahwahm — Meera-teeſas (preekſch  
Zeiſkas pilſehtas un aplahrtneš divas, atro-  
dahš Zeiſkā). Polizija ir ſcheitan zaur to  
ſawadaka, ka wina, tā pilſehtās kà uš lau-  
teem, ir pawiſam ſchirta no teeſu darifcha-  
nahm. Swarigako lomū ſcheitan ſpehlē  
Meera-teeſas. Tahdu prahwu, kuras peekriht  
apzirkna-teeſai, naw wiſai daudš. Bet tahdu,  
kuras ja-iſſpreekſch Meera-teeſahm ir loti  
daudš. Zik man ir gadijees ſchejeenes Meera-  
teeſu darifchanās eſſatitees, tad gan labaku  
teeſas kahrtibu newar ir wehletees. Meera-  
teeſneſcham gadahš gandrihš il deenas lihš  
10 ſpreedumu taiſit, zaur ko winam pawiſam  
maš laika atleek, kaut kuru puſt wairak eewe-  
rot. Ja winſch ari to daritu, tad il katrai  
puſei naw nelahšs grūhtums, wina ſpreedumu  
pahrfuhdſet. Bet tahdas pahrfuhdſibas ari  
paſcha Meera-teeſneſcha darifchanas ſtipri

ween pawairo un apgrūhtina. Tadeht no  
pahrfuhdſibahm Meera-teeſneſchi, pehš eephe-  
ſchanas, luhko iſſargatees. Tē il katris dabu  
taiſnibu, nemas neraugotees kahdi ſwahri  
winam mugurā. Beeschi ween ſchejeenes  
Meera-teeſas aiſſtahw waj weenu waj otu  
puſt uniwerſitetēs mahzijuſchees adwokati.  
Gadahš ari, ka adwokatam ſtahw preti kahšs  
pawifam nemahzits ſemneeziſch, waj ari  
ſtrahdneekš, kas gandrihš pee latra wahrda  
roku matšs bahſch un beš kaſiſchanas un  
klaniſchanahš gandrihš neko neprot iſrunat;  
kaš, redjedams ſawu ne-iſweizibu un wina  
pretineeka gudruš peemehruš, pats jaw ſahf  
tizet, ka wina leeta paſpehleta; ſchahdšs at-  
gadijumšs tad ihpaſchi eewehrojama teeſneſcha  
apkehriba un leet-praſchana, kurſch tad ala-  
ſchin, kà eš pats to tiku redſejiš, ſpreekſch  
teeſu, newiš gudribai, bet — taiſnibai par  
labu. Naw ari nemas jadoma, ka Meera-  
teeſneſchi adwokatu preekſchā likumus ne-  
eewehro; eewehro gan, tad tikai wini ir taiſni.  
Reiſ, kahdā grūhti iſſchirama prahwā, Meera-  
teeſneſiš prahwu uš kahdu brihtinu atlika  
un eelaidahš runāš ar to paſchu adwokatu,  
kaš ſchāi prahwā weenu puſt aiſſtahweja,  
grihedams pilnigaki pahrfleezinatees, kurai  
puſei taiſniba. Otrahš puſeš dalibneeki,  
kuri paſtahweja iſ praſteem ſtrahdneekem,  
jaw ſahka kurnet, ſajidami: „Kur nu mums  
taiſnibu dabut, kad Meera-teeſneſiš ar muhſu  
pretineeku weenā kreklā ſalihduſchi!“ Bet  
ſpreedums nahza par labu newiš adwokatam,  
bet ſtrahdneekem, uš ko teem maš ween ze-  
ribas bija. Adwokats gan paſtahweja uš  
ſawu taiſnibu un peeteiza pahrfuhdſibu, bet  
maš tizams, ka winſch ko panahza. Eš zeru,  
ka ari Balteeſcheem buhš Meera-teeſas par  
leelu ſwehtibu, ja taš kahdu reiſ tiks eewetas.  
Winas rada uſtizibu ſtarp preekſchneekem un  
apalkſchneekem; winas rahda, ka il katris ir  
lozellis leelā Kreewijas walſti un, ka il kat-  
ram ir ſawi ihpaſchi peenahkumi waj nu  
paſcham klaufidamam, waj ari zitus pee pa-  
klaufiſchanas peefpeesdamam. Baltijā tagad  
ir leelš darba laukš preekſch tahdeem kau-  
tineem, kuru wiſa darboſchanahš tikai uš to  
iſeet, lai waretu ſtarp tagadejeem preekſch-  
neekem un apalkſchneekem kildas un ne-uſtizibu  
ſazelt. Naw ari ſagaidams, ka pee Meera-

teeſahm nelahrtibas nenotiks: warbuht wehl  
wairak, kà pee tagadejahm Baltijas teeſahm;  
tikai tad newarehš til daudš breht, jo pee  
nelahrtibahm tad buhš wiſas puſeš tapat  
wainigas. (Turpmat wehl.)

Rupat tika gatawa un ir wiſas grahmatu-pahre-  
botawās dabujama ſchahda jauna grahmata:

**Baltijas**  
**Pawahru - grahmata**  
ihpaſchi  
**ſaimneezehm un fehſchahm**  
jo deriga.  
**Maſka 50 kap.**  
**Ernst Plates.**

**Naudas-papiru jena.**  
Riġā, 6. aprili. 1883.

P a p i r i		maſk. praſija
Ruſimperial		8,24 8,27
3/4 bankbiſetu 1. iſlaidums		95 96
5/4	4.	91 91 1/2
5/4 inſtr. 5. aiſnehmums		93 1/2
Auſtruma aiſnehmums no 1877. gada		91 1/2 91 1/2
1. 5/4 Kreewu prem aiſnehmums		219 1/4 220
2.		209 1/2 210
Riġ. „Bolog.“ dſelſzjeka obl. 2. aiſnehmums		—
5/4 lonſol. 1871. gada aiſnehmums		134 1/2 135
Dreſas pilſ. hipoteku bankas 5 1/2% obligazijas		—
Kreewu ſem. kred. 5% ſiblu-ſidm		131 1/2 131 1/2
Charlowas ſemſt. 6% ſiblu-ſidmes		92 1/4 92 1/4
Riġas kom. bankas aſ.		263
Riġas-Dinaburgas dſelſzjeka aſzijas		146 1/4 147
Dinaburgas-Bitehſtas dſelſzjeka aſzijas		— 162
Warschawas-Lereſp. dſelſzjeka aſzijas		130
Dreſas-Bitehſtas dſelſzjeka aſzijas		—
Leel. Kreewijas dſelſzj. aſzijas		—

**Tirguš ſinas.**

Maſka par	pubru		pudu		pudu		miſu	
	rbl.	kap.	rbl.	kap.	rbl.	kap.	rbl.	kap.
Ruſu	—	—	—	92	—	—	—	—
Meekſu	—	—	—	91	—	—	—	—
Kuſu	—	—	—	75	—	—	—	—
Linſeklas	—	—	—	—	—	—	9	60
Kartupeļu	—	—	—	—	—	—	—	—
Sweeta	—	—	—	—	7	60	—	—
Labu ſilku	—	—	—	—	—	—	—	26
Brautu ſilku	—	—	—	—	—	—	—	15
Rupas ſahš.	—	—	—	55	—	—	—	—
Smaltas ſahš.	—	—	—	50	—	—	—	—
Stangu dſelſe	—	—	—	2	20	—	—	—
Reipu dſelſe	—	—	—	2	40	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

**Atbildes.**  
A. G. — J. — P. — gās. Nauda par abem ekſemplareem  
ſanemta. Redakcija.  
Atbildoſchais redaktors: Ernst Plates.

**S u d i n a j u m i.**

Goda-alga  
Riġā 1880.  
Fabrikas-ſime.  
Apgalwoſchana par katru gabalu.  
Wiſas ſortes leelu un maſu ſahgu, ſahgu-wihlu, atſlehdſneeku-wihlu u. t.  
t. latrā leelumā, iſ wiſſmalſakā Anglu leeta-tehrauda taiſtias, un kaš ir no  
paſiſtami teizama labuma, taiſa un pahrdob pa fabrikas zenahm  
**Gustawa Soenneckena**  
Riġas ſahgu- un wihlu-fabrika,  
rahtuſcha-plazi, Kamarina namā.

**!Dürkles!**  
Dürkles ar un beš federehm wiſadšs leelumšs eš pahrdodu ar  
apgalwoſchānu ka labas un atmiju kahdas warbuht par  
nihſtahm atrahšas dſirkles beš trihdas runas pret zitahm. Tad wehl eš  
oedbahwaju ſawu leelo kraħjumu wiſus amatneeku riħkus preekſch  
atſlehdſneekem, ſalejeem, zimernancem, gaidneekem (diſch-  
lereem), muhrneekem, ſkrodereem un kurpneekem ar apgal-  
woſchānu ka labi, pa mehrenahm zenahm un pahrdodu wiſas prezes  
leelumā un maſumā.  
**G. Schönfeldta**  
tehrauda un ſihku-pretſchu pahrdotawa  
leelumā,  
Riġā, leelaja Sinder-eelā Nr. 12.  
Labi diħgtoſchāš  
wihlu-ſehklas  
pahrdod Peterb. Abr-Riġā Kalku-eelā Nr. 23  
pee Oſolina un Nr. 55 pee „Maſa Wa-  
naga.“ N. Stumenthal. 2  
Dahrfneekem par ſinu.  
Lihſſchāniga ihpaſchneela nomirſchānas deht  
teel Jaunſelgawā grunte ar maħju un dahrf-  
neela cerikti pahrdota. Luwalas ſinas pee  
magiſtrata archiwara turpat. 2  
**3000 puſu-podus**  
preekſch dahrfneekem meklē virkt  
F. W. Zeykewig.  
**Top pahrdota grunts**  
682 ſaſchenu leela, uš Slotas zela Nr. 20.  
Jaſeepraja Karolinas eelā Nr. 26, otrā  
lahjā. 1

### Pilsehtas walde.

Ar 1. aprili 1883 ir šabdi platšči no jauna izibrejami: trīs platšči Daugavmalā, dšels- jela tilta tuvumā, starp Kārla slūšchām un zirgu dšehreenu pahrdotawu, preešch ugund- drošču materiālu kraušchānās; divi platšči Daugavmalā, starp Kārla-ēlas isbraukumu un isbraukumu pē Katolu bārnizās preešch ogļu kraušchānās; weens plāzīs Daugavmalā starp Saunās-ēlas un Stīstis isbraukumu preešch ogļu kraušchānās; weens plāzīs pē Bastei-bul- wara preešch ugunddrošču materiālu kraušchā- nās; wairā platšči pē Kārla diēla; wairā platšči pē Andreju-ostās dambja preešch mal- šas, ogļu u. t. pr. kraušchānās. Tee, tūrē gri- betu weenu jeb otru no apšimeteem platšcheem zentēt, top zaur šcho ušaižināti, lai beht klā- tateem nolihgumeem, jeb ari beht rentešchānās lihguma noslēgšchānās pēteiktos ekonomijās- pahrwaldeš lānzlejā, pagaidu pilsehtas-namā leelajā Rehnin-ēlā Nr. 5.  
Rīgā, 4 aprīlī 1883.  
Nr. 930.

### Pilsehtas walde.

No ekonomijās waldeš tays tešiba preešch nodošchānu fanemšchānās, mālšajama pēz tal- šes, par frāstā, dabnu-weetu, kraušchānās- un mālšas-platšču leetofschānu Andreju-falā, Kihpu- falā un Waj-Kihwes-falā uš trīs gabu no- lihguma no 1. aprīlā 1883 lihš 31. martam 1886 iscenteta.  
Kās to grībetu rentēt, tee lai ar faweeem fo- lihjumeem pēteizjās ekonomijās pahrwaldeš lānz- lejā, pagaidu pilsehtas namā leelajā Rehnin- ēlā Nr. 5.  
Rīgā, 4. aprīlī 1883.  
Nr. 931.

### Skultes

Rīgā un winas apšahrtē dšihwodameem pa- gasta lozēteem par sīnu, la 30. aprīlī un 2. maīdā š. g. Rīgā „Lustig weefnižā“ pret nodošchānu šamātsu

### jaunas pašes

isdotas tils.  
Ja lahdam dāšchābet šara-klaušibās sīnā labda dārišchāna duhtu, ir 30. aprīlī š. g. ar wājādšigeeem dokumenteeem turpat jāpēteizjāhš.  
Skultes pag.-walde, 30. maīdā 1883.

## Weifala pahrzelschana.

Zaur šcho padewigi šinoju, la šawu

### ahdu-pahrdotawu

no otrdeenās, 29. marta š. g. no Suworow-ēlas Nr. 5 pahrzelschu uš  
ahrpils. Kalku - eelu Nr. 30, Kamkina namā,  
un luhšfu šawus zeen. pirzejus, šchīni jaunā pahrdotawā mani šawās wājādšibās laipni ap-  
meklet.  
Ar augštzeenibu  
G. A. Goeschel.



### Lühr un beedris,

fenat Lühr un Zimmerthol,  
Rīgā, leelā Smilšchū-ēlā Nr. 7,

tirgo jaw 17 gadus ar šchujamāh māschināh, pašhšt fmalči latru sistemu un apstelle tabš is wisfla- wenakāh m fabrikāh m pašau- lē. Mehš pēdahwajam la ihsti teizamas preešch šfrodereem: Rhenania, Badenia, Uni- wersal A & B, wišs ar wis-  
šaunakeem pahrlabojumeem, la: patent-pāschšpoletaju, ritena izšelschānu un šweramo-lāhju. — Tad weht preešch familiju-wājādšibās: Sin- gera, Wheelera un Wilsona, Saksonia, Saksonia Regia, Fi- delitas u. t. pr., tapat ari ar wisšaunakeem pahrlabojumeem, la: pa- tent-pāschšpoletaju pāwedeena izšehleju, pāwedeena-nogreeseju un pašchāis- trīsdam u šchiberplati.

Wislehtakās ženas. Pilniga apgalwošchāna.  
Ženu-rāhditājs ar bildehm beš mālšas.

### N. N. Neejes

tschuguna un dšels - pretšču nogulditawa  
Schwer-ēlas un Teatra-bulwars šuhri, J. N. Epohra namā, Nr. 8,  
pēdahwā: bosnitschu un šopu šrušus, šopu pēderumns, la: šabns, wosās, šehdes, tschuguna un kal-wa-dšels šehšas, arlins wisfādš mūstūrš no H. B. Schwarzhofo, plihšes, wāhgu bulšes, hermetištās š. šns durwis, š-lama-dšels wāšū šeras preešch mēdereem, pahr- un garužū-mehrus pa mehrenāh m ženāh. Ari ir turpat pahr-dodama  
weena lokomobile  
no 10 širgu-spēhkeem.

No žensures atwehšlets. Rīgā, 8. aprīlī 1883.  
Drulats un dabujams pē bilšču- un grahmatu-drulataja un burtu-šehjeja Ernst Plates. Rīgā pē šehtera bārnizās.

## Weifala atwehrschana.

Zaur šcho šinoju par laipnu eewehroschānu, la esmu šchodeen atwehris māsahs Sinder- un Melngalwju-ēlas šuhri, Terenkow namā, trescho pahrdošchānās-weetu preešch manās fabrikās dšehreeneem, fur it ihpāschī pahrdošču

špirtu, brandwihnu, wisfādus likeerus, balsamu, rumu, konjaku, muzās un pudeles.

Rīgā, 10. martā 1883.

Ar augštzeenibu

Ed. Rob. Drener.

## Singera original schujamas = machines



peezi milioni bruhkē, pēhrgada pahrdeumš 561,000 gabali,

ir brangumā, isturibā un treetnā fastahdijumā nepahršpehtas un atšihtas, par tahm pilniga- tahm, derigatāh m šchujamāh m māschinehm tā preešch

familijas bruhkes tā preešch wiseem amatneezibas noluhkeem.

Singera original schujamas-māschineš ir no treetna materiala un ar nefalihdšināmu aturatību fastahditās; wišas gruhči isprotamas un newājādšigās eeriktēs, laš šchujamas- māschineš wehrtību tīlai pamasina, la ari štrahdaschānu apgeuhitina, ir pē tahm atmetas; tadēht tabš naw wiš tīlai tīkween la tabš weentahrtigatāhš, bet tabš ir ari tabš labāki fastahditāhš schujamas-māschineš pašaulē.

Teeš pahrdotas ari ar pilnu apgalwošchānu un beš ženas pa-augštinašchānās pret māšu eemātsu un latras nedekās pakātmātsu ar 1 rubli.

## G. Neidlinger,

Aleksandra-bulwari Nr. 1.

leelajā Māškawas ēlā Nr. 54.

### Lehdurgas, Inzeema, Iga- tes, Rabes un Widrišchu

Rīgā dšihwodameem pagasta lozēteem 29. un 30. aprīlī š. g. „Lustig a weefnižā“ tils jaunas pašes isdotas.  
Lehdurgas pag. namā, 2. aprīlī 1883.

### Duntes-muischa.

Duntes-muischās grunts-rentueeki top zaur šcho ušaižināti, lai to uš leedbeemāh š. g. mālšajamo gruntuāhdu eemātsu pē Dun- tes-muischās administrāzijas lašes pahrwaldneela, wejalajā N. Groschke šga šchējeenes Welo Angelbeck un beedra pahrdotawās šantori, pil- sehtas Kalku-ēlā Nr. 24, ee-ēja no Wīnz-ēlas.  
Rīgā, 31. martā 1883.

Duntes-muischās administrāzija. 2

### Jaunas meitenes,

turas šfroderešchānu un šchubščānu uš mā- šchīni treetni grībetu eemāhžitees, war pēteik- tees Behwern-ēlā Nr. 11, pa 3 tr., kreisi.

Manā grahmatu- un bilšču-drulatawā un Latw. grahmatu-pahrdotawā Rīgā pē Pētera bājn. un wišās žitās grahmatu-pahrdo- tawās dabujams:

100 dšeesmas un šinges ar no- teh m no S. Kattin'a un S. Šaunita- Trefcha drula. Mālšā 30 lap.

Dšihwibas želsch, jeb Wāhrtina Luterā māsahs šattikš ar Dēwa wāhredeem šaliktis un isflāidrotē. No Bāšmanes un Aumeistera draudšes mahžitaja Kārla B r a n d t. Otrā wišzaur pahrlabota un pāwairota drula. Mālšā 30 lap.  
Ernst Plates.

### Dahnu leetus - mehtelus

no 7 lihš 20 rbl.,

### behru leetus - mehtelus

no 4 lihš 12 rbl.,

### sehnu apgehebus un paletos

no 5 lihš 15 rbl.

pēdahwā wisleelā iswehtē

### J. Holländer,

Kalku-ēlā Nr. 17, pa 1 tr.

### Kafejas nogulditawa.

Pehrli-kafeja 50 un 60 lap. mahz.,  
Kubas kafeja 50 un 56 lap. mahz.,  
Rio kafeja 38 lap. mahz., tihrus dšeltenuš Kuršemes žiforinno pē- dahwā

### William Jenisch,

Rungu-ēlā Nr. 17a, aš Mārtiā-ēlas.

Māškawas un rauschu (kuhku) miltus tā ari šcheltu, škadri šmešchānu tāšju pahr-dod

John Neumann,  
Schālu-ēlā Nr. 7, Kēlch-Rīgā.

## Dahršneeseem.

Leelaks semes-gabals ar dšihwojamu ehlu Rīgās tuvumā, laš ir jo derigs preešch ogu un dahrš-fāhnu audšeschānās, tapš appežē- ūschān dahršneelam, laš treetni prot dahrš- fāhnu-audšeschānu un war leezibās par labu ušwešchānos ušrāddit, sem toti labeem nolihg- meem isdotis. Klāhtatās šinas Ernst Plates drulatawā, Rīgā.

Rāhbs Māšl. ahrpils. Awotu-ēlā (Sprēnd- strāže) atrodofsch

### grunts - gabals

no 300 šwad. -afu ir ar wišāh m ehlah m, māšu fāhnu-dahršu, širgu-šlāli preešch 5 širgeem un bōdi sem toti labeem nolihgumeem, ar māšu eemātsu tuhtit is brihwas rotas pahr-dodams. Šhis ihpāschūš ir ihstī derigs lahdam šubr- manam. Klāhtatās šinas šchī laitrāstā redal- žijā.

Labas gruntes preešch māšu buhwešchānās isdod Wegešal- muischā pē Rīgās, Pāhraugawā Spilwās- plāwās malā.

### Sw. Jāhna bārnizā.

Puhpolu šwehtdeena plkst. 6 watarā:

### Garigs konzerts

Latweeschu Walter-štolai par labu.

Bilcēs pa 1 rbl., 40 lap. un 25 lap. ir da- bujamas Plates šga drulatawā, Kaptein šga grahmatu-bōdē, leelajā Rehnin-ēlā Nr. 10, Dširnawu-ēlā Nr. 67 pē šlototaja Š. Dšolina un šwehtdeem no pulkst. 10 rihšā Jāhna štolā pē Jāhna bārnizās.

18. maīdā š. g. pulkstēn 5 pēz pūšdeenas Smiltēnes pils pagastā Kāuser māhjas grunt- neelam Tom Afer, pē Sprugul-troga no- šagts melns širgs, widejā leelumā, ap 11 gadeem wežs, melnāh m, uš labo pušt šahwe- damāh m krešpēh m štrupu aštī, pē kresās preešchlahjas apāschložitawās drufu baltas špalwās, ašjubgīs apāltās ragawās, wejās abdas šatas ar balteem šatu-šoleem, wejās abdas šchlejas, wālgā groščs, wālgā apāušchī. Kās šcho širgu ušrahōitu, tas dabuhs

### 10 rbl. pateiz.-algu

pē Smiltēnes pils pagastā waldeš.

No polizijas atwehšlets.